

บทความวิจัย

เรื่อง “วรรณกรรมใหม่” (Văn học mới) กับการสะท้อนประวัติศาสตร์
สงครามต่อต้านอเมริกัน ค.ศ. 1955-1975

โดย

นางสาวสุนันท์ นำมะม่วง

รหัสนักศึกษา 05600781

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 111 ระเบียบวิธีวิจัยเอเชียศึกษา

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของอักษรศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทความวิจัย

เรื่อง “วรรณกรรมใหม่” (Văn học mới) กับการสะท้อนประวัติศาสตร์
สงครามต่อต้านอเมริกัน ค.ศ. 1955-1975

โดย

นางสาวสุนันท์ นำมะม่วง

รหัสนักศึกษา 05600781

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 111 ระเบียบวิธีวิจัยเอเชียศึกษา

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของอักษรศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ต้องขอขอบคุณอาจารย์ดวงทิพย์ พรหมเขต อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาแนะนำ ช่วยเหลือและแก้ไขบทความวิจัยเล่มนี้ และขอขอบคุณพระคุณอาจารย์ Lu Thi Ngoc หรืออาจารย์พลอยที่กรุณาแนะนำวิทยานิพนธ์ดี ๆ ให้นำมาไว้ในบทความวิจัยเล่มนี้ รวมถึงขอบคุณพี่อากะ (Akai) เพื่อนโตโต้, วินห์ (Vinh) และน้องเทื่อง (Thuong) พี่และเพื่อนชาวเวียดนามที่ช่วยเหลือเรื่องการแปลเอกสารมาโดยตลอด

ขอบคุณคอนเสิร์ตของคุณแม่ Beyoncé และพี่สาว Dua lipa ที่อยู่เป็นเพื่อนกันตลอดการจัดทำบทความวิจัยเล่มนี้

สุดท้ายนี้ขอบคุณความพยายามของตนเอง จนทำให้บทความวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญภาพ	ง
บทนำ	
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ทบทวนวรรณกรรม	4
ขอบเขต	8
วิธีการศึกษา	8
ผลการวิจัย	
บรรยากาศทางวรรณกรรม และบทบาทของกลุ่มศิลปินในยุคสงคราม	9
ความนิยมวรรณกรรมใหม่ (Văn học mới) ในยุคสงคราม	14
ประวัติศาสตร์การเมืองเวียดนามจากการเล่าผ่านของวรรณกรรมใหม่	17
วรรณกรรมใหม่ภายใต้แนวคิดสังคมนิยมสังคมนิยม	21
บทสรุป	29
บรรณานุกรม	30

สารบัญภาพ

ภาพที่

1	กลุ่มตีเหล็กวันดวาน (Tur lúc vãn đoán)	10
2	วารสารเฟื่องฮวา (Phong Hoá)	11
3	อักษรก๊วกหือ (Quốc Ngữ)	12
4	นวนิยายเรื่อง “โต๋ตัม” (Tố Tâm)	13
5	เจื่อง จิง (Trường Chinh) เลขาธิการของพรรคคอมมิวนิสต์	13
6	นักวิจารณ์ หว่างจุงทง (Hoàng Trung Thông)	15
7	นักเขียนเหงียน ตวน (Nguyễn Tuân)	18
8	โง่ดัญเสียม (Ngô Đình Diệm)	19
9	อังเดร ซาดานอฟ (Andrey Zhdanov)	22
10	จอร์จบูดาเรล (George Boudarel)	23
11	หว่าง เอิว เฟื่อง (Huàng Âu Phương)	26
12	วรรณกรรมเรื่อง ปวดร้าวแห่งสงคราม (Nỗi buồn chiến tranh)	26
13	วรรณกรรมเรื่อง คิม ฟุก บาดแผลแห่งสงคราม (The girl in the picture)	28
14	คิม ฟุก (Nguyễn Thị Kim Phúc)	28

ที่มาและความสำคัญ

วรรณกรรมมิใช่สื่อเพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว หากสิ่งที่แฝงลึกลงไปในช่วงไประหว่างตัวอักษร ยังสะท้อนให้เห็นถึงความตื่นลึกลับทางภูมิปัญญาของผู้เขียน และลึกลงไปใญ่ภูมิปัญญานั้นก็คือความจริงใจที่ผู้เขียนสะท้อนต่อตัวเองและต่อผู้อ่าน (พิทยา ว่องกุล, 2540, หน้า 1) วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ชาติที่เจริญแล้วทุกชาติล้วนมีวรรณกรรมเป็นของตนเอง และวรรณกรรมจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความเจริญของคนชาตินั้น วรรณกรรมจึงเป็นเครื่องชี้วัดความเจริญของชาติและเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกและจินตนาการของผู้เขียน การศึกษาหรืออ่านวรรณกรรมแต่ละเรื่องทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพสังคมวัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ รวมถึงสงครามที่เกิดในยุคสมัยหนึ่งที่ผู้เขียนได้สะท้อนผ่านมุมมองของตนออกมา รวมทั้งทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้คนที่มีต่อเหตุการณ์นั้นด้วย (กระแสร มาลาภรณ์, 2522, หน้า 23)

การเรียนรู้เรื่องราวประวัติศาสตร์ของชาติหนึ่งสามารถเรียนรู้ได้จากหลายแหล่ง เช่น หนังสือพงศาวดาร บันทึกประวัติศาสตร์ หนังสือเรียน หรือวรรณกรรม การศึกษาประวัติศาสตร์จากการอ่านวรรณกรรมทำให้ผู้อ่านเห็นข้อเท็จจริงที่แตกต่างจากการอ่านหนังสือประเภทอื่น โดยวรรณกรรมจะนำเสนอข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของผู้เขียน ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ในมุมมองที่แตกต่างออกไป หากต้องการศึกษาประวัติศาสตร์ของชาติใด ควรศึกษาวรรณกรรมของชาตินั้นร่วมด้วย

การศึกษาประวัติศาสตร์สงครามต่อต้านอเมริกัน ค.ศ. 1955-1975 ของเวียดนามจึงจำเป็นต้องศึกษาวรรณกรรมที่เขียนขึ้นในช่วงเวลานั้น เพื่อศึกษาสภาพสังคมสังคม วิถีชีวิต ความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคม เนื่องจากเนื้อหาเหล่านี้ไม่สามารถศึกษาได้จากหนังสือประเภทอื่น การศึกษาวรรณกรรมจึงเหมาะสมแก่การศึกษาสภาพสังคมของประวัติศาสตร์สงครามต่อต้านอเมริกัน เพราะหน้าที่ของวรรณกรรมคือ การสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่และค่านิยมของคนในสังคมนั้น ไม่ใช่การสะท้อนเหมือนบันทึกเหตุการณ์ หรือพงศาวดาร และสังคมจะมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน เนื่องจากนักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ปรัชญาและการเมือง นอกจากนี้สภาพเศรษฐกิจและการเมืองยังสามารถกำหนดแนวทางของวรรณกรรมได้ (ตรีศิลป์ บุญขจร, 2523, หน้า 6)

วรรณกรรมเวียดนามมีพัฒนาการมายาวนานพร้อมกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์และสังคมของประเทศเวียดนาม คนเวียดนามเป็นชนชาติหนึ่งที่ชื่นชมวรรณกรรม อีกทั้งภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ทำให้ภาษาเวียดนามไพเราะเหมาะกับการนำไปแต่งวรรณกรรม อีกทั้งคนเวียดนามมองว่าประเทศของตนเป็น “ประเทศ

ของกวีนิพนธ์” (nuóc thơ) กล่าวคือ คนส่วนใหญ่สามารถแต่งและท่องบทกวีได้ หรือนำบางตอนของบทกวีมาเป็นอุทาหรณ์เตือนใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน และใช้ประโยคหรือคำที่คล้องจองกัน ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นในวรรณกรรมพื้นบ้าน เช่น คำสุภาษิต คำพังเพย สำนวน เป็นต้น วรรณกรรมเวียดนามในช่วงก่อนสงครามมักเขียนโดยปัญญาชนและคนชั้นชนสูง สะท้อนวิถีชีวิต จารีต ค่านิยม และวัฒนธรรมจีนที่แฝงอยู่ในสังคมเวียดนามช่วงสมัยนั้น ทำให้บทบาทและหน้าที่ของวรรณกรรม คือการอบรมสั่งสอน และขัดเกลาคนในสังคม เรียกว่า “วรรณกรรมนำคุณธรรม” (Văn dĩ tải đạo) กล่าวถึงการธำรงไว้ซึ่งคุณธรรม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม และมีความเชื่อว่าวรรณกรรมที่ดีต้องประกอบด้วยความจริง (Chân) ความดี (Thiện) และความงาม (Mỹ) ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 มีการใช้อักษรก๊วกหือ (Quốc Ngữ) ทำให้เกิดกวีจากชนชั้นกลางและมีการแต่งวรรณกรรมที่หลากหลายมากขึ้น เนื่องจากเป็นตัวอักษรที่เขียนและออกเสียงง่ายกว่าตัวอักษรฮั่นและอักษรโนม (Chữ Hán và chữ Nôm) ของประเทศจีน นวนิยายเล่มแรกที่เขียนด้วยอักษรก๊วกหือ (Quốc Ngữ) คือเรื่อง “โต๋ตัม” (Tố Tâm) เป็นนวนิยายรักที่ไม่สมหวังและวิพากษ์วิจารณ์การคลุมถุงชน ซึ่งเป็นประเด็นที่ชนชั้นกลางในเมืองสนใจ เนื้อเรื่องมีความสมจริงมีโครงเรื่องชัดเจน ต่างจากวรรณกรรมในยุคก่อน (มนธิรา ราโท, 2553, หน้า 3-4)

ต่อมาในช่วงกลางทศวรรษที่ 1930 เกิดปัญหาความขัดแย้งในเรื่องบทบาทและหน้าที่ของวรรณกรรมจากข้อพิพาทเกี่ยวกับ “ศิลปะเพื่อศิลปะ” หรือ “ศิลปะเพื่อชีวิต” (nghệ thuật vì nghệ thuật hay nghệ thuật vì nhân sinh) และยุติลงเพราะพรรคคอมมิวนิสต์พยายามวางนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการด้านศิลปะและวรรณกรรม จึงทำให้บทบาทและหน้าที่ของวรรณกรรมเปลี่ยนแปลงไป ปี 1939 สถานการณ์ทางการเมืองภายใต้การปกครองของรัฐบาลอาณานิคมฝรั่งเศสส่งผลกระทบต่อนักเขียน และทำให้เกิด “วรรณกรรมใหม่” (Văn học mới) มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเป็นหลัก ในวรรณกรรมแต่ละเรื่องมักแฝงแนวคิดสังคมนิยมสังคมนิยม สะท้อนสภาพสังคมและสภาพจิตใจของผู้คนในสังคมใหม่ เน้นการสร้างวีรบุรุษและวีรสตรีเพื่อแทนตำนานหรือเรื่องราวจากยุคศักดินา (มนธิรา ราโท, 2553, หน้า 9)

“วรรณกรรมใหม่” ได้รับความสนใจจากคนเวียดนามมากในช่วงปี 1945-1975 เนื่องจากประเทศเวียดนามต้องเผชิญกับสงครามอินโดจีนครั้งที่1 กับฝรั่งเศส รวมถึงสงครามต่อต้านอเมริกาใน วรรณกรรมจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการปลุกกระตมมวลชนและให้กำลังใจประชาชนและทหาร ดังนั้นการประเมินค่าวรรณกรรมในช่วงนี้จึงผูกติดกับคุณค่าของการเมืองเป็นหลัก (เพิม หง็อก เหียน, 2555, หน้า 7-10) วรรณกรรมที่สะท้อนสภาพสังคมเวียดนาม และความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมได้ดีในช่วงปี 1955-1975 ได้แก่ วรรณกรรมแปลเรื่อง *ม่านมายา (Beyond Illusions), ปวดร้าวแห่งสงคราม (Nỗi*

buồn chiến tranh), *คิม ฟุก บาดแผลแห่งสงคราม (The girl in the picture)* และ *บันทึกของ ดั่ง ฤทัย เจ็ม (Nhật ký Đặng Thùy Trâm)*

วรรณกรรมที่กล่าวถึงข้างต้น สะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมและปัญหาความขัดแย้งของศิลปิน 2 กลุ่มที่มองบทบาทหน้าที่ของวรรณกรรมแตกต่างกัน เนื่องจากวรรณกรรมหลายเรื่องได้กล่าวถึงโฮจิมินห์ (Hồ Chí Minh) ในเชิงยกย่องเชิดเทิดทูนและประชาชนปฏิวัติเวียดนามทุกคนล้วนมุ่งปฏิบัติตามอุดมการณ์ปฏิวัติ การต่อสู้เพื่อเอกราชใช้เวลานานหลายปี จึงทำให้ภาพสะท้อนสงครามที่นักเขียนส่วนใหญ่นำเสนอผ่านวรรณกรรมจึงชี้ให้เห็นความรุนแรง โหดร้ายของสงคราม การสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติในแผ่นดิน การล้มตายของประชาชนและทหารจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น วรรณกรรมเรื่อง *ม่านมลายา* และ *ปวดร้าวแห่งสงคราม* และวรรณกรรมบางเรื่องเขียนในมุมมองและแนวคิดประชาธิปไตย สะท้อนปัญหาเศรษฐกิจและความยากจน และกล่าวถึงความสำคัญของทุนนิยมในการแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนและสะท้อนผลกระทบของอุดมการณ์สังคมนิยม ตัวอย่างเช่น วรรณกรรมเรื่อง *คิม ฟุก บาดแผลแห่งสงคราม* และ *บันทึกของ ดั่ง ฤทัย เจ็ม* (บัวริน วังศิริ, 2554, หน้า 86-89)

จากการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า ภาพสะท้อนสังคมเวียดนามช่วงสงครามต่อต้านอเมริกัน ค.ศ. 1955-1975 ผ่านวรรณกรรมเวียดนามที่เขียนในช่วงเวลาเดียวกัน สะท้อนถึงปัญหาในสังคม สภาพสังคม และแสดงถึงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียนมีต่อสงครามต่อต้านอเมริกัน ค.ศ.1955-1975 ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างการศึกษาประวัติศาสตร์สงครามเวียดนามผ่านหนังสือประวัติศาสตร์กับการศึกษาประวัติศาสตร์สงครามเวียดนามผ่านวรรณกรรม และความแตกต่างระหว่างวรรณกรรมตามแนวคิดสังคมนิยมกับวรรณกรรมตามแนวคิดประชาธิปไตย ดังนั้นการศึกษา “วรรณกรรมใหม่” ที่สะท้อนให้เห็นพัฒนาการของวรรณกรรมเวียดนาม หน้าที่ของวรรณกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป และการสะท้อนประวัติศาสตร์สงครามต่อต้านอเมริกัน ค.ศ. 1955-1975 จึงเป็นหัวข้อที่น่าสนใจและควรแก่การพัฒนาเป็นบทความวิจัยในครั้งต่อไป

จุดประสงค์ของงานวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาวรรณกรรมใหม่ที่สะท้อนประวัติศาสตร์การเมืองและสังคมของเวียดนามในช่วงสงครามต่อต้านอเมริกัน ค.ศ. 1955-1975
- 2.2 เพื่อศึกษาอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียนวรรณกรรมที่มีต่อสงครามต่อต้านอเมริกัน ค.ศ.1955-1975

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 3.1 เข้าใจประวัติศาสตร์การเมืองและสังคมของเวียดนามในช่วงสงครามต่อต้านอเมริกันที่สะท้อนผ่านวรรณกรรมใหม่ ค.ศ. 1955-1975
- 3.2 เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียนวรรณกรรมใหม่ที่มีต่อสงครามต่อต้านอเมริกัน ค.ศ.1955-1975

การทบทวนวรรณกรรมและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของวรรณกรรม

เจตนา นาควัชระ (2514) “จากวรรณคดีวิจารณ์และการศึกษาวรรณคดี” กล่าวถึงหน้าที่ของวรรณกรรมว่า วรรณกรรมนอกจากจะถ่ายทอดความเป็นจริงในสังคมแล้ว วรรณกรรมยังช่วยสะท้อนให้เห็นถึงมโนธรรมของมนุษย์ในสังคมอีกด้วย วรรณกรรมเปรียบเสมือนเข็มทิศแนะแนวทางให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตลอดจนพัฒนาคุณภาพของชีวิตและสังคมไปในทิศทางที่ดีขึ้นในหลายๆด้าน เช่น ด้านจริยธรรม ด้านการปกครอง ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2521) “จากภาษาไทยช่วงชั้นที่ 3” กล่าวถึงประเด็นหน้าที่ของวรรณกรรมว่า วรรณกรรมสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่และค่านิยมของคนในสังคม ฉะนั้นถ้าจะศึกษาสังคมในยุคใด ย่อมสามารถศึกษาได้จากวรรณกรรมในยุคนั้น

ตรีศิลป์ บุญขจร (2523) “จากนวนิยายกับสังคมไทย พ.ศ. 2475 – 2500” กล่าวถึงประเด็นหน้าที่ของวรรณกรรมว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม ไม่ใช่การสะท้อนเหมือนกับการบันทึกเหตุการณ์ และสังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน เนื่องจากนักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคม ทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ปรัชญาและการเมือง นอกจากนี้สภาพเศรษฐกิจและการเมืองยังสามารถกำหนดแนวทางของวรรณกรรมได้

กลุ่มงานที่ศึกษาวรรณกรรมสะท้อนประวัติศาสตร์เวียดนามช่วงสงครามต่อต้านอเมริกัน ค.ศ.

1955-1975

ตรีศิลป์ บุญขจร (2555) **“จากวรรณสารอาเซียน: สายสัมพันธ์และสตรีวิถี”** กล่าวถึงภาพสะท้อนสังคมผ่านวรรณกรรมเวียดนามช่วงสงครามต่อต้านอเมริกันปี 1955-1975 ว่าวรรณกรรมเวียดนามในช่วงเวลานี้ นำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนปัญหาสังคมเวียดนาม ตีแผ่ความพังพินาศและความสูญเสียจากสงคราม ผลกระทบของสงครามที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผู้คนหลังสงครามสิ้นสุด สะท้อนให้เห็นว่าสงครามทำให้สังคมเสื่อมโทรม การให้คุณค่ากับวัตถุเงินทอง ผู้คนเห็นแก่ตัวมากขึ้น และสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่ทับถมอยู่ในสังคมเวียดนามทั้งปัญหาการสูญเสียอัตลักษณ์วัฒนธรรม ปัญหาการท้องก่อนแต่ง ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาโสเภณี ตลอดจนปัญหาการเสื่อมศีลธรรมของคนในสังคม

ตรีศิลป์ บุญขจร (2556) **“จากอาเซียนจากมิตววรรณกรรม: อดีตถึงยุคโลกาภิวัตน์”** กล่าวถึงภาพสะท้อนสังคมผ่านวรรณกรรมเวียดนามช่วงสงครามต่อต้านอเมริกันปี 1955-1975 ว่านักเขียนมักจะเขียนวรรณกรรมผ่านแนวคิดสังคมนิยม สะท้อนความรักชาติและต่อต้านสหรัฐอเมริกา หลังจากพรรคคอมมิวนิสต์มองเห็นอำนาจทางจิตใจของประชาชนที่วรรณศิลป์สามารถสร้างขึ้นได้ จึงวางนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการด้านศิลปะและวรรณกรรม

“วรรณศิลป์ไม่ใช่หรือไม่ว่าต้องหยิบยกเอาความสามารถด้านความคิดและวิถีทางศิลปะมาเขียนเป็นหนังสือต่างๆ ซึ่งทำให้หนังสือเหล่านั้นกลายเป็นอาวุธที่มีความล้ำลึก เพื่อใช้ในการสร้างคนใหม่ทางความคิดและความรู้สึกแห่งอารมณ์ งานของวรรณศิลป์จะต้องสร้างพลัง เอามาช่วยงานของพรรคด้วยการปฏิวัติได้”

มนธิรา ราโท (2553) **“จากวรรณกรรมเวียดนามหลังปี ค.ศ. 1975 พลวัตและการเปลี่ยนแปลง”** กล่าวถึงภาพสะท้อนสังคมผ่านวรรณกรรมเวียดนามช่วงสงครามต่อต้านอเมริกันปี 1955-1975 ว่าวรรณกรรมพัฒนาควบคู่ไปกับสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศ คือวรรณกรรมในยุคนี้เป็นความพยายามที่จะสร้างวรรณกรรมรูปแบบใหม่ จุดประสงค์ของวรรณกรรมรูปแบบนี้เพื่อตอบสนองการปลูกฝังอุดมการณ์ในระบอบสังคมนิยม และช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เพราะประเทศเวียดนามต้องเผชิญกับสงคราม วรรณกรรมจึงเป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้ทางการเมืองโดยมีหน้าที่เป็นอาวุธอย่างหนึ่งในการทำสงคราม มีบทบาทสำคัญในการปลุกกระดมมวลชนและให้กำลังใจประชาชนและทหาร วรรณกรรมส่วนใหญ่นำเสนอเรื่องราวความกล้าหาญของประชาชนเวียดนามในการต่อสู้กับผู้รุกราน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างวีรบุรุษและวีรสตรีในยุคสังคมนิยมตามกรอบความคิดของทฤษฎีสัจนิยมสังคมนิยม ดังนั้นวรรณกรรมกับการเมืองจึงมีความสัมพันธ์ชัดเจน คุณค่าและการประเมินค่าของวรรณกรรมในช่วงเวลานี้จึงผูกติดกับการเมือง

ตั้ง ถู่ เจ็ม (2548) **“จากเรื่อง บันทึกของตั้ง ถู่ เจ็ม (Nhật ký Đặng Thùy Trâm)”** ผู้เขียนคือแพทย์หญิงในสงครามต่อต้านอเมริกัน ทำงานที่สถานีนามัย ซึ่งคนใช้ส่วนใหญ่เป็นทหารหรือคนช่วยงานใน

กองทัพ เธอเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์และเสียชีวิตในวันที่ 22 มิถุนายน ปี 1970 ขณะที่พยายามป้องกันคนไข้ของเธอจากทหารอเมริกัน วรรณกรรมเรื่อง *บันทึกของดั่ง ถู่ย เจิม (Nhật ký Đặng Thùy Trâm)* เขียนขึ้นเพื่อระบายความรู้สึกของผู้เขียน บันทึกเหตุการณ์ที่ประสบในแต่ละวัน วรรณกรรมเล่มนี้สะท้อนอำนาจทำลายล้างของสงคราม เนื่องจากสงครามไม่เพียงแต่ทำลายทรัพย์สินและคร่าชีวิตผู้แล้ว แต่ยังทำลายความฝัน ความหวัง และความรักระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน วรรณกรรมเรื่องนี้เล่าเรื่องราวของดั่ง ถู่ย เจิม (Đặng Thùy Trâm) เธอเกิดในครอบครัวปัญญาชน บิดาของเธอเป็นนายแพทย์ ส่วนมารดาเป็นเภสัชกรและอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยเภสัชศาสตร์ฮานอย (Hanoi University of Pharmacy) เธอสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ฮานอย และเหมือนกับคนหนุ่มสาวเวียดนามคนอื่นๆ ในยุคนั้น เมื่อเรียนจบ เธออาสาเข้าร่วมรบในสงครามเวียดนาม เธอเสียชีวิตจากแผลที่ถูกยิงเข้าที่หน้าผาก ขณะนั้นเธออายุยังไม่ถึง 28 ปีเต็ม เป็นสมาชิกพรรคได้ 2 ปี และทำงานได้เพียง 3 ปี บันทึกของเธอได้ยุติลงเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน ปี 1970 เฟรดเดอริก ไวท์เฮิร์ท (Frederic Whitehurst) เขารับคำสั่งให้ทำหน้าที่คัดเลือกและเผาทำลายเอกสารของฝ่ายตรงข้าม เขาแอบเก็บบันทึกของดั่ง ถู่ย เจิมไว้และเก็บไว้ และมอบคืนให้มารดาของเธอหลังสงครามสิ้นสุดไปแล้ว 30 ปี

เดนิส ซอง (2542) “**จากเรื่อง คิม ฟุก บาดแผลแห่งสงคราม (The girl in the picture)**” นักเขียนสัญชาติแคนาดา เธอติดตามเรื่องราวและข้อสัมภาษณ์ คิม ฟุก ถึงเรื่องชีวิตตั้งแต่ในวัยเด็ก ความเป็นอยู่ของครอบครัว พ่อแม่พี่น้อง จนมาถึงเหตุการณ์พลิกผันทำให้ชีวิตเธอเปลี่ยนไป ทำให้เธอต้องออกนอกประเทศยอมเป็นพลเมืองชั้นสองในประเทศตะวันตก วรรณกรรมเรื่อง *คิม ฟุก บาดแผลแห่งสงคราม (The girl in the picture)* เขียนขึ้นเพื่อสะท้อนความจริงในมุมมองของผู้ประสบภัยสงคราม คิม ฟุก คือเด็กผู้หญิงร่างกายเปลือยเปล่าที่กำลังวิ่งหนีเปลวไฟจากการระเบิดของนาปาล์ม รูปของเธอแพร่ไปทั่วโลก ทำให้ทุกคนได้รับรู้ถึงความรุนแรงของสงครามและได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ในปี 1972 และ *เวิร์ลด์เพรส โฟโต้ ออฟ เดอะ เยียร์* ในปี 1972 วรรณกรรมเรื่องนี้เล่าเรื่องราวของเด็กหญิงเวียดนามอายุ 9 ปี หลังจากเธอถูกระเบิดนาปาล์มขณะเกิดสงครามเวียดนาม ภาพนี้ถ่ายไว้เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม ปี 1972 กำลังวิ่งร้องไห้ ร่างกายเปลือยเปล่าจากการโดนระเบิด ทำให้ร่างกายของเธอถูกเผาไหม้ เป็นภาพที่ปรากฏอยู่บนหนังสือพิมพ์ทั่วโลก หลังสงครามมีการตามหาเธอนี้เพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง โดยการนำภาพมาเรียกร้องให้สหรัฐอเมริกาถอนกำลังออกจากเวียดนามใต้

เตือง ทุ เอื่อง (2517) “**จากเรื่อง ม่านมายา (Beyond Illusions)**” ผู้เขียนเคยเป็นผู้นำหน่วยยุวชนคอมมิวนิสต์ที่ถูกส่งไปแนวหน้าในช่วงสงครามต่อต้านอเมริกันและเป็นกระบอกเสียงในด้านสิทธิมนุษยชนและการปฏิรูปประชาธิปไตย จึงเป็นเหตุให้ถูกขับออกจากพรรคคอมมิวนิสต์ในปี 1990 วรรณกรรมเรื่อง *ม่านมายา (Beyond Illusions)* เขียนเพื่อสะท้อนความจริงนำเสนอเนื้อหากว้างขวางรอบด้านโดยใช้แก่นความรักในการดำเนินเรื่อง ขนานไปกับเรื่องการเมือง ความต่างพร้อมของการปกครอง ความไม่โปร่งใสของระบอบการปกครอง ตีแผ่ความหลอกลวงของศิลปินและปัญญาชนในพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามที่ทรยศอุดมการณ์ต่อ

สังคมนิยมและเอาใจผู้มีอำนาจภายในพรรคเพื่อความก้าวหน้าของตนเองเท่านั้น วรรณกรรมเรื่องนี้เล่าเรื่องราวความปวดร้าวของคุณแต่งงาน เมื่อ “เหงียน” สามีของลินท์ เขาเป็นนักเขาที่เริ่มหมดศรัทธาในอุดมการณ์ประชาธิปไตยและต้องการทำให้ครอบครัวสุขสบาย เขาจึงยอมเขียนบทความที่จตามความต้องการของบรรณาธิการ เมื่อลินท์ทราบเรื่อง เธอจึงไม่ยอมให้เขาทำตามคำสั่งของบรรณาธิการ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของความร้าวฉานในครอบครัว

...ลินท์อธิบายไม่ได้ว่ามันเกิดขึ้นได้อย่างไร หล่อนตระหนักกับความเจ็บปวดจากการสูญเสียความรักนี้กับอนาคตที่ทำท่าจะมลาย แต่ก็แอบหวังว่าจะรักษาชีวิตที่สุขสงบร่วมกันเอาไว้ได้ แต่ความเป็นผู้หญิงช่างคิดในตัว หล่อนรู้ว่าหล่อนได้จากเงวียนไปแล้ว บัดนี้หล่อนได้เห็นเขาอย่างชัดเจน ทั้งชิงชัง ทั้งขยะแหยง อย่างที่หล่อนรู้สึกเมื่อคราวบนคางของเขามาสัมผัสถูกตัวหล่อน...

บ่าว นิงห์ (2530) “จากเรื่องปวดร้าวแห่งสงคราม (Nỗi buồn chiến tranh)” บ่าว นิงห์ คือนามแฝง ของ หว่าง เหิว เฟื่อง เขาเข้ารับการเกณฑ์ทหารและประจำอยู่ในกองพันน้อยยุวชน (เจ็ดจรัส) ที่ 27 ของเวียดนามเหนือ ต่อสู้ในพื้นที่ตอนบนของกรุงไซ่ง่อนที่กองพันที่ 5 กองทหารที่ 24 กองทหารที่ 10 แผนก 10 ในจำนวนทหาร 500 คนเขาไปรบในประเทศเวียดนามใต้ และปลดประจำการ ในปี 1975 วรรณกรรมเรื่องปวดร้าวแห่งสงคราม (Nỗi buồn chiến tranh) เขียนขึ้นจากประสบการณ์ของบ่าว นิงห์ ผ่านตัวละคร “เกียน” เพื่อสะท้อนมุมมองของทหารฝั่งเวียดนามเหนือ ซึ่งวรรณกรรมส่วนใหญ่ที่เขียนขึ้นในช่วงเวลานี้เป็นวรรณกรรมที่สะท้อนมุมมองจากฝั่งเวียดนามใต้ และถูกวิจารณ์จากรัฐบาลว่าเป็นการล่องผู้เสียชีวิตในสงคราม และเรื่องเล่าจากประสบการณ์ในเหตุการณ์ต่างๆ ช่วงสงครามนี้ไม่สอดคล้องกับการบันทึกฉบับของทางราชการ วรรณกรรมเรื่องนี้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดประสบการณ์ในช่วงสงครามและความรู้สึกของผู้เขียนผ่านตัวละคร “เกียน” เขาเป็นทหารอยู่ในกองพันน้อยยุวชน ที่ 27 หลังถูกปลดประจำการ เขากลับมาฮานอยเพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ แต่ความหลังที่ฝังใจจากความเจ็บปวดในสงครามทั้งของเขาและคนรอบข้าง ทำให้เขามีปัญหาการใช้ชีวิตประจำวันและผลักดันให้เขาต้องพบกับความผิดหวังครั้งแล้วครั้งเล่า การดำเนินเรื่องเป็นภาพคู่ขนานระหว่างชีวิตของเขาหลังสงครามกับเรื่องราวในช่วงสงคราม

...หรือหลายต่อหลายคืนภายในห้องนอนปัจจุบัน ฉันเห็นเฮลิคอปเตอร์บินวนอยู่เหนือหัว เสียงใบพัดหมุนตัวเป็นเสียงนำหวาดกลัวที่สุดสำหรับพวกเราที่อยู่กลางสนามรบ ฉันกระโดดหลบ งอตัวในท่าป้องกันการโจมตีทุกครั้งไป

หรือขณะที่ฉันนั่งดูหนังสงครามในทีวี ฉากที่ทหารอเมริกันแหกปากตะโกนลั่น ฉันก็รู้สึกเหมือนพร้อมที่จะกระโดดเข้าไปร่วมต่อสู้กับพวกมันได้ทุกขณะ การฆ่าฟันอย่างกระหายเลือด ความทารุณโหดร้าย ลัทธิชาตญาณเถื่อนเยี่ยงสัตว์สงคราม และความท้อแท้สิ้นหวัง ดูเหมือนจะรวมตัวกันท้อหุ้มวิญญาณฉันไว้แนบแน่น...

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาวรรณกรรมใหม่ที่เขียนในระหว่างปี 1955-1975 ที่สะท้อนประวัติศาสตร์สังคมของประเทศเวียดนามช่วงสงครามต่อต้านอเมริกัน เนื่องจากวรรณกรรมใหม่ช่วงปีนี้เป็นยุคหนึ่งของวรรณกรรมเวียดนามที่ได้รับความนิยมสูงสุด แต่วรรณกรรมไม่ได้มีความเป็นอิสระในเนื้อหา เนื่องจากการถูกควบคุมโดยพรรคคอมมิวนิสต์ในสมัยนั้น การออกกฎเกณฑ์ต่างๆเพื่อกำหนดขอบเขตในการถ่ายทอดเรื่องราวของวรรณกรรมทำให้วรรณกรรมถูกแทรกแซง เนื้อหาที่ถ่ายทอดออกมาจึงเป็นไปตามแนวทางที่พรรคการเมืองกำหนด ซึ่งหลายเนื้อหาแตกต่างไปจากความเป็นจริง

นิยามศัพท์

สงครามต่อต้านอเมริกัน หมายถึง ชื่อสงครามที่คนเวียดนามใช้เรียกสงครามค.ศ. 1955-1975 ระหว่างประเทศเวียดนามใต้ที่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศสหรัฐอเมริกา กับประเทศเวียดนามเหนือที่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศจีน

วิธีการศึกษา

ศึกษาวรรณกรรมใหม่สะท้อนประวัติศาสตร์การเมืองและสังคมที่เขียนระหว่างปี 1955-1975 เพื่อเข้าใจอุดมการณ์ทางการเมืองของนักเขียนในแต่ละเรื่อง เนื่องจากอุดมการณ์ทางการเมืองของนักเขียนถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ทำให้เรื่องราวในวรรณกรรมแต่ละเล่มถ่ายทอดออกมาในมุมมองที่ต่างกัน จึงนำความต่างต่างนี้มาวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลทำให้วรรณกรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวออกมาต่างกัน โดยวิเคราะห์ และเปรียบเทียบเนื้อหาบางส่วนที่อยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน เนื้อเรื่องที่คัดต่อกลุ่มบุคคลใดหรือเหตุการณ์ใดในเรื่องหรือไม่ ผ่านวรรณกรรมทั้ง 4 เล่ม ได้แก่ *ม่านมลายา*, *ปวดร้าวแห่งสงคราม*, *คิม ฟุก บาดแผลแห่งสงคราม* และ *บันทึกของ ดั่ง ถ้วย เจริม*

บรรยากาศทางวรรณกรรม และบทบาทของกลุ่มศิลปินในยุคสงคราม

วรรณกรรมเวียดนามถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่สะท้อนประวัติศาสตร์และสังคมมาอย่างยาวนาน คนเวียดนามมีความนิยมชมชอบการเขียนและอ่านวรรณกรรม เพราะภาษาเวียดนามมีเสียงวรรณยุกต์ที่ไพเราะเหมาะกับการแต่งวรรณกรรม อีกทั้งคนเวียดนามมองว่าประเทศของตนเป็น “ประเทศของกวีนิพนธ์” (nước thơ) กล่าวคือ คนส่วนใหญ่สามารถแต่งและท่องบทกวีได้ หรือนำบางตอนของบทกวีมาเป็นอุทาหรณ์เตือนใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน และใช้ประโยคหรือคำที่คล้องจองกัน ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นในวรรณกรรมพื้นบ้าน เช่น คำสุภาพจิต คำพังเพย สำนวน เป็นต้น วรรณกรรมเวียดนามในช่วงก่อนสงครามมักเขียนโดยปัญญาชนและคนชั้นชนสูง สะท้อนวิถีชีวิต จารีต ค่านิยม และวัฒนธรรมจีนที่แฝงอยู่ในสังคมเวียดนามช่วงสมัยนั้น ทำให้บทบาทและหน้าที่ของวรรณกรรม คือการอบรมสั่งสอน และขัดเกลาคนในสังคม เรียกว่า “วรรณกรรมนำคุณธรรม” (Văn dĩ tải đạo) กล่าวถึงการธำรงไว้ซึ่งคุณธรรม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม และมีความเชื่อว่าวรรณกรรมที่ดีต้องประกอบด้วยความจริง (Chân) ความดี (Thiện) และความงาม (Mỹ) (มนธิรา ราโท, 2553, หน้า 3-4)

ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เวียดนามได้เกิดกลุ่มตีเหล็กวันดวาน (Tu lúc vãn đoán) หรือกลุ่มวรรณกรรมอิสระ ซึ่งมี “เหงือตลึงห์” (Nhật Linh) เป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มวรรณกรรมอิสระเป็นการรวมตัวกันของกลุ่มนักเขียนในปี 1933 ประกอบไปด้วย พี่น้องตระกูลเหงียนเตื่อง (Nguyễn tuởng) เหงียนเตื่องตาม (Nguyễn tuởng tam) ใช้นามปากกาว่า “เหงือตลึงห์” (Nhật Linh) เหงียนเตื่องลอง (Nguyễn tuởng long) ใช้นามปากกาว่า “ฮวางด่าว” (hoàng đảo) และเหงียนเตื่องเลิน (Nguyễn tuởng lón) ใช้นามปากกาว่า “แกจลาม” (thách Lam) และเพื่อนสนิทของพวกเขาคือ เจิ่นแซงฮือ (Trần Khánh Giu) ใช้นามปากกาว่า “ชายฮึง” (khái hung) นอกจากนี้ยังมีนักเขียน กวี และศิลปินคนอื่นๆ เช่น ตูเหมอ (Tú Mỗ) ขวนเซียว (Xuân Diệu) เหงียนสาจี (Nguyễn Gia Trí) และเหงียนกัตเตื่อง (Nguyễn Cát Tường) เป็นต้น (เหงียน เหยิต ฮวี, 2002) กล่าวคือนักเขียนในกลุ่มตีเหล็กวันดวาน (Tu lúc vãn đoán) เป็นนักเขียนชนชั้นกลาง เนื่องจากมีโรงพิมพ์และวารสารเป็นของตนเอง พวกเขาเป็นนักเขียนรุ่นใหม่ที่ได้รับการศึกษาแบบตะวันตก งานเขียนของพวกเขาสะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของตะวันตก ทั้งรูปแบบการเขียนและมุมมองทางสังคม ถือเป็นจุดเริ่มต้นของวรรณกรรมเวียดนามยุคใหม่ โดยนักเขียนชนชั้นกลางขึ้นมา มีบทบาทในการสร้างสรรค์งานวรรณกรรมแทนชนชั้นปัญญาชนขงจื้อหรือขุนนางราชสำนักเดิม

ภาพที่ 1 กลุ่มตีเหล็กวันดวาน (Tur lúc vãn đoán)

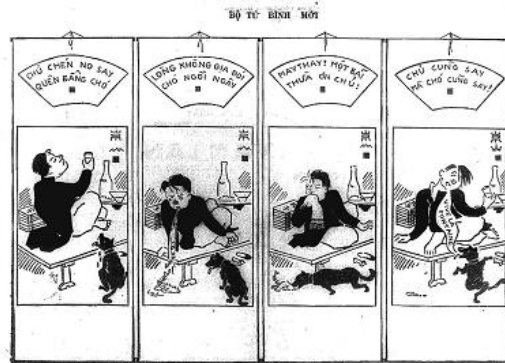
ที่มา <http://nhipcauthegioi.hu/Van-hoa/VE-TU-LUC-VAN-DOAN-218.html>

งานเขียนของกลุ่มตีเหล็กวันดวาน (Tur lúc vãn đoán) เน้นการสะท้อนปัญหาและความรู้สึกนึกคิดของชนชั้นกลางและปัญญาชนรุ่นใหม่ ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ใช้กันในชีวิตประจำวัน นักวิชาการ หวางชวนหาน (Hoàng Xuân Hãn) กล่าวถึงความสำคัญของกลุ่มตีเหล็กวันดวาน ว่ากลุ่มนี้ไม่ใช่กลุ่มวรรณกรรมเพียงกลุ่มเดียวของเวียดนาม แต่เป็นกลุ่มวรรณกรรมที่สำคัญที่สุดและเป็นกลุ่มที่ปฏิรูปวรรณกรรมเวียดนามในยุคสมัยใหม่ (เฟิม หง็อก เทียน, 2555, หน้า 2-3)

ในขณะเดียวกันประเทศเวียดนามมีหนุ่มสาวรุ่นใหม่ที่เกิดจากระบบการศึกษาใหม่ที่ฝรั่งเศสได้วางรากฐานไว้เริ่มมีบทบาทแทนที่ปัญญาชนรุ่นเก่า นักเขียนกลุ่มตีเหล็กวันดวาน มีเป้าหมายหลักที่จะผลักดันให้ประเทศพัฒนาไปสู่ความเป็นอารยะตามแบบตะวันตก จึงเห็นได้จากปณิธานของกลุ่มซึ่งได้ตีพิมพ์ในวารสารเฟื่องฮวา (Phong Hoá) วารสารหลักที่เผยแพร่ผลงานของนักเขียนและสมาชิก ฉบับที่ 87 ประจำวันที่ 2 มีนาคม ปี 1933 กลุ่มตีเหล็กวันดวาน เป็นการรวมตัวกันของสหายทางวรรณกรรม ทุกคนมีความผูกพันกันทางใจ เนื่องจากมีอุดมการณ์ร่วมกัน และพยายามเพื่อความก้าวหน้าทางวรรณกรรม รวมถึงกำหนดแนวปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม 10 ประการ ดังนี้

1. ผลิตผลงานทางวรรณกรรมที่มีคุณค่า ไม่ใช่แปลงานจากต่างประเทศ (เว้นแต่เป็นงานที่มีคุณค่าทางวรรณศิลป์)
2. เขียนหนังสือหรือแปลหนังสือที่มีเนื้อหาทางด้านสังคม ตั้งใจทำให้ประชาชนและสังคมดีขึ้น
3. ผลิตหนังสือที่เน้นความคิดประชาชนนิยมและสนับสนุนให้คนอื่น ๆ ขึ้นขอบในแนวคิดประชาชนนิยม (chủ nghĩa bình dân)
4. ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจ พยายามไม่ใช่ภาษาอัน 9 สร้างวรรณกรรมที่มีลักษณะความเป็นอันนาม 10 แท้ ๆ
5. ต้องเน้นความทันสมัย และสนุกสนานกับชีวิต รวมทั้งต้องพยายามและเชื่อในการพัฒนาไปสู่ความก้าวหน้า

- 6. สรรเสริญเอกลักษณ์และความงามของประเทศ ให้ความสำคัญกับประชาชน พยายามส่งเสริมความรักชาติและประชาชน แต่ไม่ลำพองใจ
- 7. เคารพในสิทธิส่วนบุคคล
- 8. ชี้ให้ผู้อ่านเห็นว่าลัทธิขงจื้อไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ของประเทศอีกต่อไป
- 9. นำความรู้และวิทยาการต่างๆ ของตะวันตกมาประยุกต์กับวรรณกรรมเวียดนาม
- 10. ในบรรดาหลักการทั้งเก้าข้อนี้ สามารถละเว้นได้ถ้าขัดกับข้ออื่นๆ (เพิ่ม หง็อก เทียน, 2555, หน้า 6)

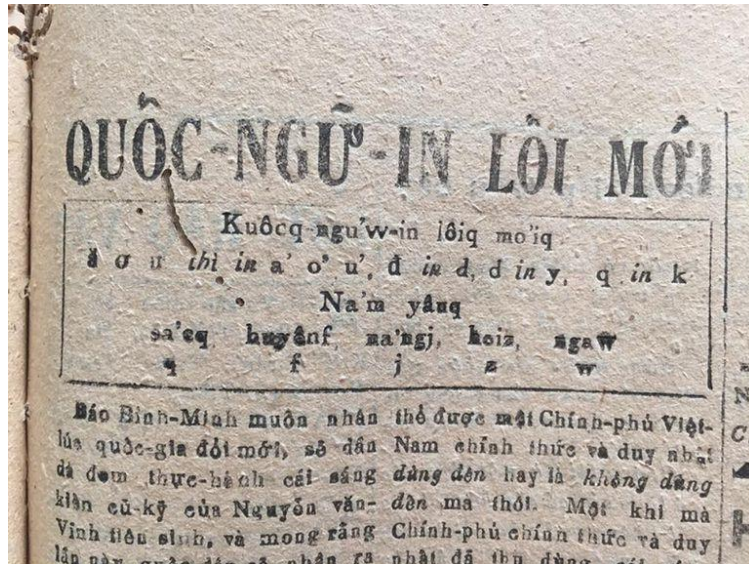
ภาพที่ 2 วารสารเฟื่องฮวา (Phong Hoá)

ที่มา <http://baochi123.info/threads/tuan-bao-phong-hoa-1932-026-cai-dia-vi-khoi-hai-tren-lang-van.1001/>

ในช่วงเวลาเดียวกันมีการใช้อักษรก๊วกหงือ (Quốc Ngữ) มากขึ้น ทำให้เกิดกวีจากชนชั้นกลางกลุ่มอื่น ๆ ที่มีทัศนคติต่างจากกลุ่มตีลลิกวันตวาน (Tu lúc văn đoán) และมีการแต่งวรรณกรรมที่หลากหลายมากขึ้น เนื่องจากเป็นตัวอักษรที่เขียนและออกเสียงง่ายกว่าตัวอักษรฮั่นและอักษรโนม (Chữ Hán và chữ Nôm) ของประเทศจีน นวนิยายเล่มแรกๆ ที่เขียนด้วยอักษรก๊วกหงือ คือเรื่อง “โต้ตี๋ม” (Tố Tâm) เป็นนวนิยายรักที่ไม่สมหวังและวิพากษ์วิจารณ์การคลุมถุงชน ซึ่งเป็นประเด็นที่ชนชั้นกลางในเมืองสนใจ เนื้อเรื่องมีความสมจริงมีโครงเรื่องชัดเจน ต่างจากวรรณกรรมในยุคก่อน (มนธิธา ราโท, 2553, หน้า 7-8)

ต่อมาในช่วงกลางทศวรรษที่ 1930 เกิดปัญหาความขัดแย้งในเรื่องบทบาทและหน้าที่ของวรรณกรรม จากข้อพิพาทเกี่ยวกับ “ศิลปะเพื่อศิลปะ” หรือ “ศิลปะเพื่อชีวิต” (nghệ thuật vì nghệ thuật hay nghệ

thuật vi nhân sinh) โต หังอ๊ก เวิน (Tô Ngọc Vân) จิตรกรที่เห็นด้วยกับแนวคิดศิลปะเพื่อศิลปะ กล่าวว่า “มวลชนจำเป็นต้องเรียนศิลปะเพื่อที่จะได้ชื่นชมผลทางศิลปะได้อย่างสมบูรณ์แบบ มวลชนต้องเรียนเพื่อฟังเสียงของสีต่าง ๆ เพื่อที่พวกเขาจะเข้าใจสิ่งที่สีพูด” ปัญหาติลงเพราะพรรคคอมมิวนิสต์พยายามวางนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการด้านศิลปะและวรรณกรรม เจื่อง จิ่ง (Trùng Chinh) ดำรงเลขาธิการของพรรคคอมมิวนิสต์ เธอมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและวางกรอบทฤษฎีทางด้านวรรณกรรม ระบุว่า “สังคมนิยมสังคมนิยม” เป็นกรอบหรือแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านวรรณกรรมและศิลปะเวียดนาม เธอพูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม ศิลปะและวรรณกรรมในตอนหนึ่งของรายงานเรื่อง ลัทธิมาร์กและวัฒนธรรมเวียดนาม (Chủ nghĩa Mác và Văn hoá Việt Nam) ว่า เป็นสิ่งที่ไร้เหตุผลมากหากจะมีคนกล่าวว่า “วรรณกรรมเป็นกลางอย่างสิ้นเชิง มีเสรีภาพอย่างสมบูรณ์ อยู่เหนือการเมือง อยู่ในฐานะผู้สังเกตการณ์หรือ วางตนเป็นกลางเพื่อจะได้คงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์และเสรีภาพ” คำพูดเหล่านี้เป็นแค่ข้อแก้ตัวของพวกซื่อฉลาดหรือต่อต้านการปฏิวัติเท่านั้น (เพิ่ม หังอ๊ก เทียน, 2555, หน้า 7) การกำหนดนโยบายดังกล่าวทำให้บทบาทและหน้าที่ของวรรณกรรมเปลี่ยนแปลงไป ปี 1939 สถานการณ์ทางการเมืองภายใต้การปกครองของรัฐบาลอาณานิคมฝรั่งเศสส่งผลกระทบต่อนักเขียน และทำให้เกิด “วรรณกรรมใหม่” (Văn học mới) มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเป็นหลัก ในวรรณกรรมแต่ละเรื่องมักแฝงแนวคิดสังคมนิยมสังคมนิยม สะท้อนสภาพสังคมและสภาพจิตใจของผู้คนในสังคมใหม่ เน้นการสร้างวีรบุรุษและวีรสตรีเพื่อแทนตำนานหรือเรื่องราวจากยุคศักดินา (มนธิรา ราโท, 2553, หน้า 9)

ภาพที่ 3 อักษรก๊วกหังอ (Quốc Ngữ)

ที่มา <https://thanhvien.vn/van-hoa/thang-tram-cai-tien-chu-quooc-ngu-nhung-de-nghi-thay-doi-cach-viet-905353.html>

ภาพที่ 4 นวนิยายเรื่อง “โต๊ดิม” (Tổ Tâm)

ที่มา <https://www.sachhayonline.com/tua-sach/to-tam.html>

ภาพที่ 5 เจื่อง จิง (Trương Chinh) เลขาธิการของพรรคคอมมิวนิสต์ (คนขวา)

ขณะพูดคุยกับ โฮจิมินห์ (Hồ Chí Minh)

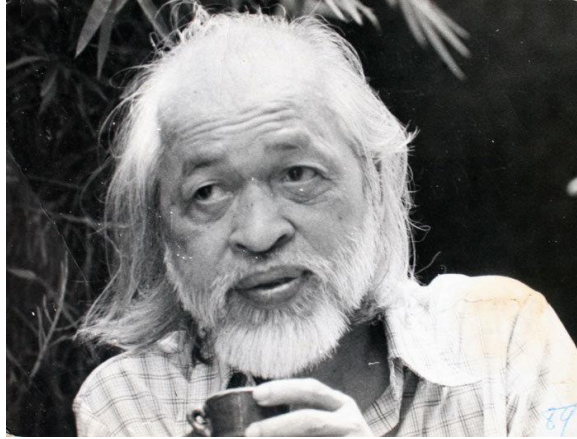
ที่มา [http://cand.com.vn/Van-de-hom-nay-thoi-su/Dau-an-nha-cach-mang-Truong-Chinh-](http://cand.com.vn/Van-de-hom-nay-thoi-su/Dau-an-nha-cach-mang-Truong-Chinh-427656/)

[427656/](http://cand.com.vn/Van-de-hom-nay-thoi-su/Dau-an-nha-cach-mang-Truong-Chinh-427656/)

ความนิยมวรรณกรรมใหม่ (Văn học mới) ในยุคสงคราม

“วรรณกรรมใหม่” (Văn học mới) ได้รับความสนใจจากคนเวียดนามมากในช่วงปี 1945-1975 เนื่องจากประเทศเวียดนามต้องเผชิญกับสงครามอินโดจีนครั้งที่ 1 กับฝรั่งเศส สงครามต่อต้านอเมริกา วรรณกรรมจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการปลุกกระตมมวลชนและให้กำลังใจประชาชนและทหาร และมีพัฒนาการควบคู่กับสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศ (เพิ่ม หง็อก เทียน, 2555, หน้า 7-10) สามารถสรุปลักษณะของวรรณกรรมใหม่ได้ดังนี้

1. วรรณกรรมในยุคนี้เป็นความพยายามที่จะสร้าง “วรรณกรรมใหม่” (Văn học mới) เพื่อตอบสนองต่อภาวะความจำเป็นของประเทศเนื่องจากกำลังพัฒนาไปสู่ระบอบสังคมนิยมวรรณกรรม จึงมีส่วนสำคัญในการปลุกฝังอุดมการณ์ใหม่และเรียกร้องให้ประชาชนเป็น “คนใหม่” (con người mới) ใน “สังคมใหม่” (xã hội mới) โดยเฉพาะทางภาคเหนือได้มีการรณรงค์นโยบายสำคัญเช่นการปฏิรูปที่ดินและการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร
2. ปี 1945-1975 เป็นยุคที่มีความผันผวนทางการเมืองเพราะประเทศเวียดนามต้องเผชิญกับสงครามอินโดจีนครั้งที่หนึ่งกับฝรั่งเศสสงครามเวียดนามและความพยายามของพรรคคอมมิวนิสต์ที่จะรวมประเทศเวียดนามเหนือและประเทศเวียดนามใต้ซึ่งแบ่งออกเป็นสองประเทศในปี 1954 ตามข้อตกลงในสนธิสัญญาเจนีวาเข้าเป็นประเทศเดียวกันอีกครั้งหนึ่งวรรณคดีเป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้ทางการเมืองโดยมีหน้าที่เป็นอาวุธอย่างหนึ่งในการทำสงครามมีบทบาทสำคัญในการปลุกกระตมมวลชนและให้กำลังใจประชาชนและทหารดังนั้นวรรณกรรมกับการเมืองจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจนจนกลายเป็นหนึ่งเดียวกันคุณค่าและการประเมินค่าของวรรณกรรมยุคนี้ผูกติดกับคุณค่าของการเมืองอย่างแยกไม่ออก
3. ศูนย์กลางของการเขียนคือประชาชนวรรณกรรมมีหน้าที่นำเสนอเรื่องราวความยิ่งใหญ่และความกล้าหาญของประชาชนเวียดนามในการต่อสู้กับผู้รุกรานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างวีรบุรุษและวีรสตรีในยุคสังคมนิยมตามกรอบความคิดของทฤษฎีสัจนิยมสังคมนิยมตัวละครที่ปรากฏในหน้าวรรณกรรมยุคปี 1945-1975 มากที่สุดคือกรรมกร (Công) ชาวนา (Nông) และทหาร (Binh) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการปฏิวัติเพื่อนำประเทศสู่สังคมนิยมและการสู้รบในสงครามที่เวียดนามรบกับฝรั่งเศสและอเมริกา
4. เมื่อนักเขียนถูกเรียกร้องให้ใช้ทฤษฎีสัจนิยมสังคมนิยมเป็นแม่แบบในการเขียนงานในยุคนี้จึงมีรูปแบบและเนื้อหาที่คล้ายกันซึ่งในประเด็นนี้ นักวิจารณ์ หว่างจุงทง (Hoàng Trung Thông) เคยแสดงความกังวลใจไว้ตั้งแต่ในปี 1962 ว่านักเขียนแนวสัจนิยมสังคมนิยมมักผลิตผลงานออกมาเหมือน ๆ กันจริงอยู่ที่เราต้องแนะนำตัวละครในแบบสังคมนิยมและนำเสนอบุคลิกลักษณะต่าง ๆ ที่นักสังคมนิยมควรมี แต่ตัวละครควรจะมีชีวิตชีวาและมีความสมจริงไม่ใช่สร้าง

ภาพที่ 6 ภาพในปี 1990 ของนักวิจารณ์ หว่างจุงทง (Hoàng Trung Thông) ก่อนเสียชีวิตใน ปี 1993
ที่มา <https://www.google.com/search?q=Hoa%CC%80ng+Trung+Th%C3%B4ng&rlz=>

5. รูปแบบการเขียนเน้นการสร้างวีรบุรุษหรือวีรสตรีของยุคสังคมนิยม ดังนั้นผู้เขียนจึงนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ในรูปแบบของมหากาพย์นั้นคือจากบุคคลธรรมดาหรือสามัญชนขึ้นมาเป็นวีรบุรุษหรือวีรสตรีเช่นเรื่องสั้น “ นายเกง ” (Anh Kêng) ของเหงเวียนเกียน (Nguyễn Kiên) ที่ตัวละครเอกในเรื่องพัฒนาจากชาวนาผู้ซึ่งเป็นตัวตลกและที่ขบขันของบุคคลรอบข้างเพราะความซื่อของเขาจนกระทั่งเขาได้รู้จักกับอุดมการณ์ของคอมมิวนิสต์และทุ่มเทให้กับการสร้างสังคมใหม่เขาจึงกลายเป็นผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นคนหัวก้าวหน้าของยุคสมัยและได้รับการยอมรับจากสังคม (มนธิรา ราโท, 2553, หน้า 36-38)

ปี 1975 เป็นปีที่มีนัยยะสำคัญในประวัติศาสตร์เวียดนามไม่เพียงเพราะเป็นปีที่สงครามได้ยุติลง ประเทศเวียดนามได้รวมกันเป็นหนึ่งเดียวอีกครั้ง แต่เป็นปีที่สันติภาพได้กลับมาเยือนประเทศเวียดนามอีกครั้ง หลังจากที่ประเทศต้องตกอยู่ในช่วงสงครามและความขัดแย้งทางการเมืองอย่างต่อเนื่องและยาวนาน แต่ชาวเวียดนามต้องเผชิญกับสภาพปรักหักพังและร่องรอยความเสียหายอันเนื่องมาจากสงคราม อีกทั้งปัญหาความยากจนและวิกฤตทางเศรษฐกิจที่รุนแรง ในที่สุดปัญหาด้านเศรษฐกิจทำให้รัฐบาลเวียดนามต้องละทิ้งอุดมการณ์สังคมนิยม ทำให้ผู้คนสนใจวรรณกรรมใหม่ตามแนวคิดสังคมนิยมสังคมนิยมน้อยลง การประกาศนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจ หรือที่เรียกกันว่า “โด้ยเหม้ย” (Đổi Mới) ซึ่งแปลว่า การเปลี่ยนแปลง ใหม่ ในปี 1986 ทำให้เกิดการเปิดกว้างทางความคิดและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทำให้เขียนสามารถวิพากษ์วิจารณ์การเมืองและพูดถึงปัญหาสังคมได้ การประกาศนโยบายครั้งนี้ทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางวรรณกรรมครั้งสำคัญที่เรียกว่า “วรรณกรรมโด้ยเหม้ย” (Văn học đổi mới) ซึ่งมีความแตกต่างจากวรรณกรรมใหม่ในยุคสงครามชัดเจน ทั้งเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การลดบทบาททฤษฎีสังคมนิยมสังคมนิยม เน้นให้ความสำคัญกับปัญหา ความต้องการของปัจเจกบุคคลมากขึ้น และตีแผ่ปัญหา

ของสังคม เกิดการทบทวนใหม่ (nhận thức lại) หรือการมองสิ่งต่างๆ ด้วยมุมมองใหม่ ด้วยสายตาที่เป็นกลาง และลดอคติทางการเมือง (มนธิรา ราโท, 2553, หน้า 47)

ประวัติศาสตร์การเมืองเวียดนามจากการเล่าผ่านของวรรณกรรมใหม่

วรรณกรรมในกลุ่มวรรณกรรมใหม่ ทำหน้าที่ของวรรณกรรมได้สมบูรณ์ โดยทำหน้าที่นำเสนอมุมมอง และสถานการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างจากหนังสือพงศาวดาร บันทึกประวัติศาสตร์ หนังสือเรียน *มานมายา*, *ปวศร้าวแห่งสงคราม*, *คิม ฟุก บาดแผลแห่งสงคราม* และ *บันทึกของ ดั่ง ถ้วย เจิม (Nhật ký Đặng Thùy Trâm)* สะท้อนสถานการณ์ทางการเมืองของเวียดนามเหนือและใต้ เริ่มต้นจากสถานการณ์ทางการเมือง ภายใต้การปกครองที่เข้มงวดของรัฐบาลอาณานิคมฝรั่งเศส ปี 1938 นักเขียน เหงียน ตวน (Nguyễn Tuân) ได้กล่าวถึงสถานการณ์ในนี้ว่า “ ชาวเวียดนามในปี 1939 ให้ความสนใจเกี่ยวกับวรรณคดีและการเขียนเท่านั้น หรือ ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งที่ต้องการทำงานเพื่อศิลปะและวรรณคดี แต่ความกังวลใจอื่นๆ กำลังส่งผลกระทบต่อ ศิลปิน ความกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน ข้าพเจ้าไม่สามารถหยุดอ่านบทกวีหรือหยุดเขียนหนังสือได้ แต่ ในสถานการณ์ดังที่นี้ ข้าพเจ้าอยากให้ผู้คนลุกขึ้นมา นั่งบนหลังอานม้า ขับกล่อมบทกวีควบคู่ไปกับการลั่น กลอนรบเพื่อเร่งให้พระจันทร์ส่องแสงไปทั่วเมือง” (เหงียน เตียน ฮุง, 2017)

ต่อเนื่องถึงสถานการณ์ทางการเมืองในปี หลังจากการแบ่งแยกเป็น 2 ประเทศ การกวาดล้างทางการเมืองและการข่มขู่บังคับหลังจากกองกำลังคอมมิวนิสต์ประกาศชัยชนะเหนือพรรคก๊กมินตั๋ง ในปี 1949 และ เหม่าเจ๋อตงประกาศก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน สหรัฐอเมริกาก็ส่งคณะสำรวจมายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เจ้าหน้าที่ซีไอเอที่มีประสบการณ์ในด้านเทคนิค “การปราบปรามการก่อกบฏ” จากพื้นที่อื่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ถูกดึงตัวเข้ามาทันที รวมถึงกล่าวหาว่าเวียดนามเป็นส่วนหนึ่งของสงครามเย็นระดับโลก และเป็นสมรภูมิสำคัญในการต่อสู้กับการขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์สากล ข้อตกลงเจนีวาที่ยุติสงครามอินโดจีนครั้งแรกในอีก 6 ปีต่อมาแบ่งแยกดินแดนที่ทุกวันนี้รู้จักกันในชื่อสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามออกเป็น “เขตจัดแบ่งใหม่” ชั่วคราวสองเขตโดยแบ่งที่เส้นขนานที่ 17 เพื่อใช้ความแตกต่างทางอุดมการณ์มาแบ่งเขตทางภูมิศาสตร์ ซึ่งต่อมาทั้งสองฝ่ายจึงยึดเส้นแบ่งนั้นเป็นพรมแดนของรัฐ รัฐบาลของทั้งสองพากพรมแดน ไม่ได้มีอำนาจควบคุมอาณาเขตของตัวเองจริงๆ แต่ทั้งสองต่างมองว่าตัวเองเปรียบเสมือนเกาะเล็กๆ ในหมู่เกาะใหญ่ที่มีกลุ่มพลังทางการเมืองต่างๆ ชว่งชิงกัน ซึ่งตนต้องหาทางควบคุมให้ได้ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง (ดั่ง ถ้วย เจิม, 2548, หน้า 152-153)

ภาพที่ 7 นักเขียนเหิงยวน ตวน (Nguyễn Tuân)

ที่มา <https://nxbvanhoc.com.vn/nguyen-tuan-duoi-hoc-tro-khoi-lop-voi-ly-do-khong-giong-ai>

ข้อตกลงเงินว่าสัญญาจะให้มีการเลือกตั้งระดับชาติแต่ไม่เคยมีการปฏิบัติจริง อีกทั้งสหรัฐอเมริกาและรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีนโง่ดิงเถียม (Ngô Đình Diệm) ที่ได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา และ ซีไอเอ (CIA) ได้ช่วยเหลือสาธารณรัฐเวียดนาม (เวียดนามใต้) โดยจัดให้มีการเลือกตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ 4 มีนาคม ปี 1956 มีการร่างรัฐธรรมนูญให้ “อำนาจอย่างไม่มีขีดจำกัด” แก่โง่ดิงเถียม (Boot, 2018)

ในขณะที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม (เวียดนามเหนือ)แสวงหาการสนับสนุนและแรงบันดาลใจจากสหภาพโซเวียตและจีน ส่วนสหรัฐอเมริกาได้อาศัยซีไอเอกับองค์กรอื่นๆ และมีส่วนอย่างมากในการปลุกปั่นรัฐบาลเผด็จการในเวียดนามใต้ เนื่องจากไม่มีอำนาจควบคุมเหนืออาณาเขตหรือมีฐานเสียงประชาชนสนับสนุนมากพอจนน่าวางใจ รัฐบาลทั้งเหนือใต้และพันธมิตรนอกประเทศจึงเริ่มโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกำจัดฝ่ายตรงข้ามทางการเมือง ความพยายามเพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้ามระหว่างเส้นขนานที่ 17 นำไปสู่การสังหารหมู่ทางการเมืองอย่างแท้จริง เหตุการณ์ความรุนแรงที่กล่าวถึงในวรรณกรรมเรื่อง **คิม ฟุก บาดแผลแห่งสงคราม** ซึ่งตัวละคร คิม ฟุก และชาวบ้านในหมู่บ้านนาปาล์มล้วนได้รับผลกระทบจากการกระทำครั้งนี้ด้วย

ภาพที่ 8 โง่ดิ่งเสียม (Ngô Đình Diệm)

ที่มา <https://nxbvanhoc.com.vn/nguyen-tuan-duoi-hoc-tro-khoi-lop-voi-ly-do-khong-giong-ai>

ซีไอเอ (CIA) ริเริ่มโครงการเฟื่องฮว่าง (Phuồng hoàng) หรือโครงการฟินิกซ์ในปี 1967 ปฏิบัติการนี้มีความสำคัญและเป็นศูนย์รวมโครงการต่างๆ ในการปราบปรามการก่อกบฏ โดยมีมุ่งหมายที่จะสร้างความเข้มแข็งให้รัฐบาล สกัทยับยั้งและเอาชนะศัตรู ทั้งนี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งในปฏิบัติการของฝ่ายสหรัฐอเมริกามาตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1960 แม้จะมีขนาดกำลังพลน้อยกว่า CIA 1963 กลุ่มที่เป็นเป้าหมายคือพลเรือนที่อาจเป็นส่วนหนึ่งในเครือข่ายสนับสนุนของฝ่ายคอมมิวนิสต์ รวมทั้งกลุ่มพลเรือนที่คัดค้านระบอบเผด็จการในเวียดนามใต้ รวมทั้งองค์กรอื่นๆ เช่น สหภาพแรงงาน ที่อาจมีสมาชิกที่เข้าข้างฝ่ายคอมมิวนิสต์ (Wherle, 2005) ผู้ปฏิบัติการของโครงการฟินิกซ์คือซีไอเอ กองกำลังพิเศษจากกองทัพอเมริกัน ทหารจากประเทศพันธมิตรในเอเชีย รวมทั้งกองทัพเวียดนามใต้ภายใต้การกำกับของซีไอเอ (CIA) วิลเลียม โคลปี ซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการตั้งแต่ปี 1968-71 ให้การต่อคณะกรรมการรัฐสภาสหรัฐอเมริกา ว่า ในช่วงเวลา 3 ปีนั้น มีประชาชนถูกตามล่าและสังหารถึง 20,589 ราย (Ward, 1972) เชลยฝ่ายศัตรูจะถูกสอบสวนและทรมานในศูนย์สอบปากคำที่ตั้งไว้ในหลายจังหวัดของเวียดนามใต้ เขื่อยรายอื่นถูกฆ่าตายทันทีโดยไม่มีกระบวนการสอบสวนที่เหมาะสม และมีการรายงานกลับไปที่ศูนย์บัญชาการในสหรัฐอเมริกาตามหน้าที่ โครงการฟินิกซ์มีเป้าหมายที่จะควบคุมพลเมืองด้วยการสร้างสถานการณ์ คนจำนวนมากที่ถูกฆ่าตายไม่มีความเชื่อมโยงกับลัทธิคอมมิวนิสต์เลย แต่ภัยนี้ยังทำลายปากเสียงของผู้มีความคิดสายกลาง จุดชนวนให้เกิดฝ่ายต่อต้านทางการเมืองที่ไม่พอใจรัฐบาลเผด็จการเวียดนามใต้ ความทรงจำของภาคประชาสังคมเกี่ยวกับการต่อสู้ครั้งนั้นยัง

ส่งผลกระทบต่อทัศนวิสัยของตัวกระทำทางสังคมและการเมืองจนถึงทุกวันนี้
ขบวนการประท้วงและนักกิจกรรมฝ่ายประชาธิปไตยพุ่งเป้ามายังเวียดนามใต้

ทั้งยังเป็นชนวนที่ทำให้เกิด

วรรณกรรมใหม่ภายใต้แนวคิดสังคมนิยม

นักเขียนวรรณกรรมเรื่องมานายา ปวดร้าวแห่งสงคราม (Nỗi buồn chiến tranh) คิม ฟุกบาดแผลแห่งสงคราม (The girl in the picture) และบันทึกของ ดั่ง ถู่ย เจิม (Nhật ký Đặng Thùy Trâm) เขียนเรื่องราวในวรรณกรรม โดยสะท้อนอุดมการณ์ทางการเมืองในแง่มุมที่แตกต่างกัน แต่มีสิ่งหนึ่งที่คล้ายกันคือ ความเป็นสังคมนิยมที่สอดแทรกอยู่ภายใต้เนื้อเรื่องที่ถ่ายทอดออกมาผ่านวรรณกรรมที่กล่าวข้างต้น

สังคมนิยม (Socialist Realism) เป็นทฤษฎีที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวคิดทางด้านการบริหารการผลิตหรือการตีความทางวรรณกรรมของประเทศสังคมนิยมในคริสต์ศตวรรษที่ 20 เอ็ดเวิร์ด เจ บราวน์ (Edward J. Brown) เสนอว่า สังคมนิยมกำเนิดในช่วงต้นของทศวรรษที่ 1930 ชื่อของสังคมนิยมปรากฏให้เห็นอย่างเป็นทางการในเดือนสิงหาคม ปี 1934 ณ การประชุมครั้งแรกของสภานักเขียนของสหภาพโซเวียต (The First All-Union Congress of Soviet Union) ซึ่งมี แมกซิม กอร์กี (Maxim Gorky) เป็นประธาน และในการประชุมครั้งนี้อังเดร ซาดานอฟ (Andrey Zhdanov) ขณะนั้นดำรงตำแหน่งเลขาธิการของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ กล่าวว่า นักเขียนควรมีบทบาทเป็น “วิศวกรของวิญญาณมนุษย์” (the engineers of human souls) ซึ่งต่อมาแนวคิดนี้แพร่หลายในประเทศเวียดนาม เขานำเสนอให้นักเขียนนำกรอบแนวคิดจากทฤษฎีสังคมนิยมไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของตน ซึ่งวรรณกรรมเรื่อง มานายา (Beyond Illusions) ได้รับการกล่าวว่าเป็นวรรณกรรมแบบอย่างของงานเขียนประเภทสังคมนิยมถึงแม้ว่าสังคมนิยมเป็นคำศัพท์ที่ตีความยาก แต่สามารถอธิบายความหมายและหน้าที่ของคำศัพท์ ได้ดังนี้ (มนธิรา ราโท, 2553, หน้า 19)

1. สังคมนิยมเรียกร้องการมองโลกตามความเป็นจริง เน้นการสะท้อนมุมมองของสังคม แมกซิม กอร์กี (Maxim Gorky) ตั้งข้อสังเกตว่า ความสิ้นหวัง ความอับอาย และความทุกข์ทรมานของมนุษย์ที่สะท้อนในวรรณกรรมเรื่อง **ปวดร้าวแห่งสงคราม** ซึ่งเนื้อเรื่องวรรณกรรมเล่มนี้ได้รับอิทธิพลของความไม่เป็นอนาธิปไตยที่ส่งผลให้เกิดลักษณะความไม่เป็นมนุษย์ในรัฐนิยม (the anarchic influence of in human conditions in the capitalist state)
2. สังคมนิยมเน้นความหมู่คณะและการต่อสู้ของชนชั้นแรงงานมากกว่าความเป็นปัจเจกบุคคล หรืออีกนัยหนึ่ง เป็นการต่อต้านความเป็นปัจเจกบุคคล (Anti-Individualism) เนื่องจากไม่ควรมีเส้นแบ่งระหว่างความเป็นตัวตนของคนในสังคม เพราะในสังคมนิยมคอมมิวนิสต์นั้นทุกคนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน

3. สัจนิยมสังคมนิยมมีลักษณะต่อต้านหรือปฏิเสธกับวรรณกรรมแบบแผนของชนชั้นกลางหรือนายทุน (bourgeois formalism) ซึ่งเน้นความขัดแย้งระหว่างปัจเจกบุคคลโดยไม่ให้ความสำคัญกับการจ่อผู้ทางชนชั้น สัจนิยมสังคมนิยมจึงควรสะท้อนสภาพสังคมและสภาพจิตใจของผู้คนในสังคมใหม่
4. สัจนิยมสังคมนิยมเน้นความจริงที่เป็นกลาง (objective truth) หรือความจริงที่ไม่สร้างผลให้กับสังคม
5. งานเขียนแนวสัจนิยมสังคมนิยมให้ความสำคัญกับการสร้างวีรบุรุษและวีรสตรีและการสร้างตำนานของยุคใหม่ (Typification of Heroes and Myth Making) เพื่อแทนที่ตำนานหรือเรื่องราวจากยุคศักดินาหรือยุคทุนนิยม (เหงียน เตียน ฮุง, 2017)

ภาพที่ 9 อังเดร ซาดานอฟ (Andrey Zhdanov)

ขณะนั้นดำรงตำแหน่งเลขาธิการของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์

ที่มา <https://russiapedia.rt.com/prominent-russians/politics-and-society/andrey-zhdanov/>

อย่างไรก็ตาม ปัญญาชนและนักปฏิวัติของเวียดนามไม่ได้รับทฤษฎีสัจนิยมสังคมนิยมจากสหภาพโซเวียตโดยตรง หากแต่รับผ่านจากจีนซึ่งมีการปรับและประยุกต์ให้เข้ากับสภาพสังคมเอเชียมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการกล่าวสุนทรพจน์ของเหมาเจ๋อตุง เกี่ยวกับวรรณคดีและศิลปะ (Talks on Literature and Art) ที่เมืองเยนานในเดือนพฤษภาคมปี 1942 ซึ่งมีประเด็นสำคัญในเรื่องหน้าที่ของวรรณกรรมและศิลปะต่อการปฏิวัติ ประธานเหมาได้สรุปปัญหาของงานวรรณกรรมไว้ 4 ประการ ได้แก่ ปัญหาเรื่องชนชั้นเขาเรียกร้องให้นักเขียนยืนอยู่ข้างมวลชนและชนชั้นกรรมาชีพ ปัญหาเรื่องทัศนคติ นั่นคือ นักเขียนไม่ควรต่อต้านการปฏิวัติ ปัญหาเรื่องผู้อ่านซึ่งเป้าหมายหลักของงานวรรณกรรม คือ ชาวนา กรรมกร ทหาร และนักปฏิวัติ ด้วยเหตุนี้ นักเขียนจะต้องสนองตอบนโยบายของการปฏิวัติ เข้าใจประชาชนเพื่อที่จะได้นำเสนอเรื่องราวผ่านภาษารูปแบบที่ประชาชนเข้าใจ และปัญหาสุดท้ายหรือปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึงการเรียนรู้ในแนวคิด

ของมาร์กและเลนิน จอร์จบูดาเรล (George Boudarel) นักวิชาการฝรั่งเศสผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม ได้ตั้งข้อสังเกตว่า นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรมของเวียดนามที่เริ่มให้เห็นเป็นรูปธรรมในช่วงต้นทศวรรษที่ 1960 นั้น ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของเหมาเจ๋อตุง ซึ่งกำหนดว่า ศิลปะและวัฒนธรรมต้องประกอบด้วยคุณสมบัติเฉพาะคือลักษณะของตัวละครซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มหรือชนชั้น (diện hình) ตอบสนองกับสถานการณ์ทางการเมืองได้อย่างทันเวลา (phục vụ kịp thời) และต้องบรรจุอารมณ์โกรธแค้นทางชนชั้น (căm thù) รวมทั้งมีเนื้อหาต่อต้านพวกจักรวรรดินิยม (đế quốc) ชนชั้นศักดินา (phong kiến) และชนชั้นเจ้าของที่ดิน (địa chủ)

ภาพที่ 10 จอร์จบูดาเรล (George Boudarel)

นักวิชาการชาวฝรั่งเศสผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม

ที่มา <http://antg.cand.com.vn/Tu-lieu-antg/Georges-Boudarel-va-giac-mo-Dong-Duong-575469/>

หลังจากนั้นงานเขียนประเภทสังคมนิยมเริ่มแทนที่วรรณกรรมแนวสังคมนิยมที่เน้นการวิจารณ์สังคมหรือเปิดเผยปัญหาสังคม (Critical Realism) เริ่มเป็นที่นิยมในเวียดนามตั้งแต่ทศวรรษที่ 1930 เนื่องจากความเบื่อหน่ายต่อชีวิตสังคมเมืองที่เต็มไปด้วยปัญหาและความไร้สาระจึงทำให้นักเขียนส่วนหนึ่งเริ่มหันไปใช้รูปแบบสังคมนิยมและเน้นความตึงตังของชีวิตในชนบทซึ่งเชื่อว่ายังคงรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมเวียดนามไว้ครบถ้วนประกอบกับการเผยแพร่อุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ที่ให้ความสำคัญกับชนชั้นชาวนาและผู้ไร้แรงงานและกบฏชาวนาที่แพร่กระจายอยู่ทั่วประเทศเช่นกบฏโซเวียต-เหงะดิง (Soviet-Nghê tĩnh) นักเขียนจึงเริ่มสะท้อนปัญหาสังคมด้วยน้ำเสียงที่วิพากษ์วิจารณ์มากขึ้นดังที่สะท้อนในผลงานของนักเขียนหญิงนงฮวาน (Nguyễn công hoan) เจียนห่ง (Nguyen hồng) หลูจองผิง (lũ trọng phụng) และนามกาว (Nam Cao) เป็นต้น แต่ในทัศนะของผู้นำพรรคแล้วงานเขียนประเภทนี้ก็อาจจะมีส่วนในการบั่นทอนขวัญกำลังใจของ

ผู้อ่านซึ่งต่างก็งานเขียนแนวสังคมนิยมซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหวังในการสร้างสังคมใหม่และสะท้อนเฉพาะมุมมองที่เป็นบวกต่อชีวิตและสังคมด้วยเหตุนี้กระแสของสังคมนิยมซึ่งเป็นแนวการเขียนที่ได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นทางการจากพรรคคอมมิวนิสต์จึงเริ่มเข้ามามีบทบาทในวรรณกรรมเวียดนามตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1940 โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่ประธานาธิบดีโฮจิมินห์ประกาศอิสรภาพในปี 1945

อารมณ์และความรู้สึกเจ็บปวดในวรรณกรรมใหม่

วรรณกรรมทั้ง 4 เรื่อง ทำหน้าที่สะท้อนเรื่องราวการสูญเสีย ความเจ็บปวด และบาดแผลที่ฝังอยู่ในใจตัวละครที่ตัวออกมา บรรยากาศของสงครามที่ไม่สร้างผลดีให้กับใคร ทำให้สามารถเข้าใจถึงความเจ็บปวดนั้นได้ถ่องแท้ ตัวอย่างของบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากสงคราม และนำเรื่องราวของตนเองถ่ายทอดผ่านวรรณกรรม ได้แก่

หว่าง เอิว เฟื่อง (Huàng ài phuong) นามปากกาชื่อ บ่าว นิงห์ (Bào Ninh) เขาเข้ารับการเกณฑ์ทหารและประจำอยู่ในกองพันน้อยยุวชน (เจ็ดจรัส) ที่ 27 ของเวียดนามเหนือ ต่อสู้ในพื้นที่ตอนบนของกรุงไซ่ง่อนที่กองพันที่ 5 กองทหารที่ 24 กองทหารที่ 10 แผนก 10 ในจำนวนทหาร 500 คนเขาไปรบในประเทศเวียดนามใต้ และปลดประจำการ ในปี 1975 ถ่ายทอดเรื่องราวของตนเองผ่านวรรณกรรมเรื่อง **ปวดร้าวแห่งสงคราม** บอกเล่าประสบการณ์ของบ่าว นิงห์ ผ่านตัวละคร “เกียน” เพื่อสะท้อนมุมมองของทหารฝั่งเวียดนามเหนือ ซึ่งวรรณกรรมส่วนใหญ่ที่เขียนขึ้นในช่วงเวลานี้เป็นวรรณกรรมที่สะท้อนมุมมองจากฝั่งเวียดนามใต้ และถูกวิจารณ์จากรัฐบาลว่าเป็นการล่องผู้เสียชีวิตในสงคราม และเรื่องเล่าจากประสบการณ์ในเหตุการณ์ต่างๆ ช่วงสงครามนี้ไม่สอดคล้องกับการบันทึกฉบับของทางราชการ วรรณกรรมเรื่องนี้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดประสบการณ์ในช่วงสงครามและความรู้สึกของผู้เขียนผ่านตัวละคร “เกียน” เขาเป็นทหารอยู่ในกองพันน้อยยุวชน ที่ 27 หลังถูกปลดประจำการ เขากลับมาหาครอบครัวเพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ แต่ความหลังที่ฝังใจจากความเจ็บปวดในสงครามทั้งของเขาและครอบครัว ทำให้เขามีปัญหาการใช้ชีวิตประจำวันและผลักดันให้เขาต้องพบกับความผิดหวังครั้งแล้วครั้งเล่า การดำเนินเรื่องเป็นภาพคู่ขนานระหว่างชีวิตของเขาหลังสงครามกับเรื่องราวในช่วงสงคราม ย่อหน้าหนึ่งของวรรณกรรมกล่าวถึงผลกระทบจากสงครามที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจของตัวละคร

...หรือหลายต่อหลายคืนภายในห้องนอนปัจจุบัน ฉันเห็นเฮลิคอปเตอร์บินวนอยู่เหนือหัว เสียงใบพัดหมุนตัวเป็นเสียงนำหาวดกแล้วที่สุดสำหรับพวกเราที่อยู่กลางสนามรบ ฉันกระโดดหลบ งอตัวในท่าป้องกันการโจมตีทุกครั้งไป

หรือขณะที่ฉันนั่งดูหนังสงครามในทีวี ฉากที่ทหารอเมริกันแหกปากตะโกนลั่น ฉันก็รู้สึกเหมือนพร้อมที่จะกระโดดเข้าไปร่วมต่อสู้กับพวกมันได้ทุกขณะ การฆ่าฟันอย่างกระหายเลือด ความทารุณโหดร้าย ลัญชาตญาณเถื่อนเยี่ยงสัตว์สงคราม และความท้อแท้สิ้นหวัง ดูเหมือนจะรวมตัวกันท้อหุ้มวิญญาณฉันไว้แนบแน่น... (บ่าว นิงห์, 2004, หน้า 66)

ภาพที่ 11 หว่าง เอิว เฟื่อง (Huàng âu phương)

ภาพขณะเข้ารับการรักษาทางการแพทย์และประจำอยู่ในกองพันน้อยยุวชน (เจ็ดจรัส) ที่ 27 ของเวียดนามเหนือ
ที่มา <https://baoquangbinh.vn/dat-va-nguoi-quang-binh/201504/gap-lai-em-be-bao-ninh-2124583/>

ภาพที่ 12 วรรณกรรมเรื่อง ปวดร้าวแห่งสงคราม (Nỗi buồn chiến tranh)

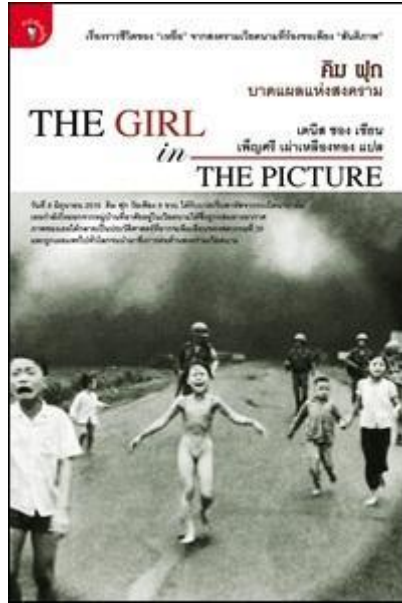
ที่มา <https://sachvui.com/ebook/noi-buon-chien-tranh-bao-ninh.2052.html>

คิม ฟุก (nguyễn thị kim phục) เธอเล่าถึงเรื่องชีวิตตั้งแต่ในวัยเด็ก ความเป็นอยู่ของครอบครัว พ่อแม่พี่น้อง จนมาถึงเหตุการณ์พลิกผันทำให้ชีวิตเธอเปลี่ยนไป ทำให้เธอต้องออกนอกประเทศยอมเป็นพลเมืองชั้นสองในประเทศตะวันตก วรรณกรรมเรื่อง คิม ฟุก บาดแผลแห่งสงคราม เขียนขึ้นเพื่อสะท้อนความจริงในมุมมองของผู้ประสบภัยสงคราม คิม ฟุก คือเด็กผู้หญิงร่างกายเปลือยเปล่าที่กำลังวิ่งหนีเปลวไฟจากการระเบิดของ

นาปาล์ม รูปของเธอแพร่ไปทั่วโลก ทำให้ทุกคนได้รับรู้ถึงความรุนแรงของสงครามและได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ในปี 1972 และ เวิร์ลด์เพรส โฟโต้ ออฟ เดอะ เยียร์ ในปี 1972 วรรณกรรมเรื่องนี้เล่าเรื่องราวของเด็กหญิงเวียดนามอายุ 9 ปี หลังจากเธอถูกระเบิดนาปาล์มขณะเกิดสงครามเวียดนาม ภาพนี้ถ่ายไว้เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม ปี 1972 กำลังวิ่งร้องไห้ ร่างกายเปลือยเปล่าจากการโดนระเบิด ทำให้ร่างกายของเธอถูกเผาไหม้ เป็นภาพที่ปรากฏอยู่บนหนังสือพิมพ์ทั่วโลก หลังสงครามมีการตามหาเธอนี้เพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง โดยการนำภาพมาเรียกร้องให้สหรัฐอเมริกาถอนกำลังออกจากเวียดนามใต้

เหวียน ทิ ทั้นห์ (Nguyễn thị thàn) อีกตัวละครหนึ่งจากวรรณกรรมเรื่องคิม ฟุก บาดแผลแห่งสงคราม (The girl in the picture) ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนชีวิตของเธอตลอด เธอเล่าว่า เข้าของวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ปี 1968 เหวียนได้ยินเสียงกรี๊ดร้องมาจากด้านไกลของหมู่บ้านฮาหมี่ที่เธออาศัยอยู่ ทั้งยังมองเห็นควันดำพวยพุ่งขึ้นสู่ท้องฟ้า เธอตัดสินใจวิ่งออกไปดูว่าเกิดอะไรขึ้น แต่ก็พบเข้ากับทหารเกาหลีใต้ที่จ่อปืนเล็งตรงมายังตัวเธอ เหวียนรีบวิ่งกลับไปบอกแม่ว่าหมู่บ้านถูกปิดล้อมแล้ว "พอฉันพูดจบ พวกทหารเกาหลีใต้ก็กรูกันเข้ามาในบ้านทันที สั่งให้เราทั้งครอบครัวและทุกคนซึ่งอยู่ที่นั่นลงไปหลุมหลบภัยหน้าบ้าน แล้วก็โยนระเบิดตามลงไป" แม่และน้องชายของเหวียน รวมทั้งน้ำและลูกทารกของเธอเสียชีวิตจากเหตุการณ์ดังกล่าว ในหลุมหลบภัยแห่งนั้นมีเพียงเหวียนและลูกพี่ลูกน้องอีกผู้หนึ่งที่รอดมาได้ ในวันนั้นชาวหมู่บ้านฮาหมี่ถูกสังหารไปถึง 135 คน บ้านเรือนของพวกเขาถูกเผาทำลายจนราบคาบ ด้วยฝีมือของ "กองพลมั่งน้ำเงิน" ซึ่งเป็นกองกำลังนาวิกโยธินที่มีชื่อเสียงของเกาหลีใต้ ก่อนหน้านั้นพวกเขาเคยมาค้นหาเวียดนามที่หลบซ่อนตัวในหมู่บ้านของเหวียนแล้วหลายครั้ง แต่สิ่งที่ไม่เข้าใจก็คือ อะไรเป็นสาเหตุที่แท้จริงซึ่งทำให้ทหารเกาหลีใต้ลงมือใช้ความรุนแรงถึงขั้นสุดในวันนั้น "พวกเขาฆ่ากระทั่งเด็กอายุ 3-4 เดือน" เหวียนเล่า (เหวียน ทิ คิม ฟุก, 2008)

เมื่อมองย้อนกลับไปในบ้านที่กประวัติศาสตร์ ช่วงเวลาที่หมู่บ้านของเหวียนถูกโจมตี ถือว่าตรงกับช่วงจุดเปลี่ยนสำคัญของสถานการณ์ในสงครามเวียดนามเลยทีเดียว โดยเมื่อปลายเดือนมกราคมของปี 1968 ฝ่ายเวียดนามเหนือและกองกำลังเวียดกงได้เปิดฉากรุกโจมตีครั้งใหญ่ในเทศกาลตรุษขึ้นปีใหม่หรือ เต็ต (tết) การโจมตีในครั้งนี้ทำให้ฝ่ายเวียดนามใต้รวมทั้งสหรัฐอเมริกา และพันธมิตรโลกเสรีตอบโต้อย่างรุนแรงเช่นกัน จนเกิดโศกนาฏกรรมสุตรันทตเช่นการสังหารหมู่และรุมข่มขืนที่หมู่บ้านหมีไหลโดยทหาร ตลอดเวลา 20 ปีของสงครามเวียดนาม กองกำลังสหรัฐอเมริกาก่ออาชญากรรมกับพลเรือนชาวเวียดนามหลายครั้ง แม้จะไม่มีคำขอโทษอย่างเป็นทางการ แต่ที่ผ่านมารัฐบาลสหรัฐฯ ก็ได้แสดงการยอมรับผิดและชดใช้ความเสียหายด้วยการจ่ายค่าปฏิกรรมสงคราม รวมทั้งตั้งศาลไต่สวนคดีอาชญากรรมสงครามในยุคนั้น

ภาพที่ 13 วรรณกรรมเรื่องกิม ฟุก บาดแผลแห่งสงคราม (The girl in the picture)

ที่มา <https://www.matchonbook.com/p/22/%E0%B8%84%E0%B8%B4%>

ภาพที่ 14 กิม ฟุก (nguyễn thị kim phuc) เด็กผู้หญิงที่วิ่งหนีระเบิดจากนาปาล์ม

ที่มา

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=31117&file

ename=

บทสรุป

วรรณกรรมใหม่ไม่ได้เป็นเพียงแค่ชื่อยุควรรณกรรมยุคหนึ่งของเวียดนามเท่านั้น แต่วรรณกรรมใหม่เป็นช่องทางหรือสื่อที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือของรัฐ เพื่อสร้างความรักชาติ และชักจูงให้ประชาชนหันมาฝึกฝนอุดมการณ์เดียวกับรัฐ นอกจากนี้ยังถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความเกลียดชัง และมุ่งทำลายฝ่ายตรงข้ามที่มีอุดมการณ์การเมืองต่างกัน วรรณกรรมใหม่จึงไม่ได้มีหน้าที่เพื่อสร้างความจริงใจให้แก่ผู้อ่านเท่านั้น แต่ยังเป็นอาวุธที่มีอันตราย สามารถปรับและเปลี่ยนความคิดของผู้อ่านได้ แม้ว่าในปัจจุบันวรรณกรรมใหม่ ๆ ที่เขียนขึ้นในเวียดนามจะเป็นวรรณกรรมสะท้อนประวัติศาสตร์ การเมืองและสังคมเวียดนามจะขึ้นโดยปราศจากอคติของผู้เขียน แต่ยังคงมีเนื้อหาที่พูดถึงวีรบุรุษ และการสรรเสริญบุคคลสำคัญอยู่เสมอ ๆ จึงทำให้ผู้อ่านในปัจจุบันยังคงรำลึกถึงเหตุการณ์ และสำนึกถึงบุญคุณบุคคลสำคัญในอดีต เช่น โฮจิมินห์ เสมอมา วรรณกรรมใหม่จึงถือว่าเป็นวรรณกรรมยุคเดียวที่ถือว่าทำหน้าที่ของวรรณกรรมได้สมบูรณ์

บรรณานุกรม

หนังสือ

เจตนา นาควัชระและคณะ. (2546). กวีนิพนธ์นานาชาติ : การศึกษาเชิงวิจารณ์.

(กรุงเทพมหานคร: บริษัทกิจการไพศาลการพิมพ์และซัพพลายส์ จำกัด)

ตั้ง ถ้วย เจิม. (2548). มนธिरา ราโท. (แปล). บันทึกของ ตั้ง ถ้วย เจิม (Nhật ký Đặng Thùy Trâm).

(กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ)

เดนิส ซอง. (2551). เพ็ญศรี เผ่าเหลืองทอง. (แปล). คิม ฟุก บาดแผลแห่งสงคราม (The girl in the picture).

(กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน)

เตื่อง ฑู เอื้อง. (2517). ไกรวรรณ สีดาฟอง. (แปล). ม่านมายา (Beyond Illusions).

(กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ)

ตรีศิลป์ บุญขจร. (2523). นวนิยายกับสังคมไทย (2475-2500).

(กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน)

ตรีศิลป์ บุญขจร. (2555) วรรณสารอาเซียน : สายสัมพันธ์และสตรีวิถิ.

(กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วรรณคดีศึกษา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ตรีศิลป์ บุญขจร. (2556). อาเซียนจากมิติวรรณกรรม: อดีตถึงยุคโลกาภิวัตน์.

(กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วรรณคดีศึกษา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

บัวนิงห์. (2547). วรวิดี วงศ์สง่า. (แปล). ปวดร้าวแห่งสงคราม(Nỗi buồn chiến tranh).

(กรุงเทพมหานคร: แพรวสำนักพิมพ์)

พิทยา ว่องกุล และคณะ. (2533). เอกสารการสอนวิชาสังคมไทย.

(กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)

มนธिरา ราโท. (2553). วรรณกรรมเวียดนาม หลังปี ค.ศ. 1975 พลวัตและการเปลี่ยนแปลง.

(กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

วิทยานิพนธ์

บัวริน วงศิริ, การต่อสู้ก๊กชาติและผลกระทบจากสงครามในศตวรรษที่20 ที่ปรากฏในวรรณกรรมลาว

กัมพูชา พม่า และเวียดนาม (ศิลปศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554)

สุพิศ เอื้องชะ, ภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นในนิตยสาร “คู่สร้างคู่สม”

(ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2560)

Phạm Ngọc Hiền, Nghệ thuật tiểu thuyết Việt Nam giai đoạn 1955 – 1975 (Đề tài nghiên cứu

khoa học cấp cơ sở, Chuyên ngành ngữ văn, Trường Đại Học Sài Gòn, 2012-13)

ข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

พงษ์ศักดิ์ สังข์บุญโญ (ไม่ทราบปีเผยแพร่). ความสำคัญและคุณค่าของวรรณกรรม. เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม

2563 เข้าถึงได้จาก http://www.elfhs.ssru.ac.th/aungkana_su/file.php/1/

Importance_of_Literature.pdf

พฤทธิกร สาระกุล (2561). บันทึกของดั่งถู่เจ่ม: แพทย์หญิงผู้กล้าหาญในสนามรบเวียดนาม (Last Night I

Dreamed of Peace: The Diary of Dang Thuy Tram). เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563 เข้าถึงได้จาก

[https://pruetsara.wixsite.com/pruetthigon/single-post/2018/06/06/Last-Night-I-](https://pruetsara.wixsite.com/pruetthigon/single-post/2018/06/06/Last-Night-I-Dreamed-of-Peace-The-Diary-of-Dang-Thuy-Tram)

[Dreamed-of-Peace-The-Diary-of-Dang-Thuy-Tram](https://pruetsara.wixsite.com/pruetthigon/single-post/2018/06/06/Last-Night-I-Dreamed-of-Peace-The-Diary-of-Dang-Thuy-Tram)

สกุลไทยออนไลน์ (ไม่ทราบปีเผยแพร่). มานมายา. เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2563

เข้าถึงได้จาก <http://www.aksornsobhon.com/magazine/reader/16944/83>

เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ท๔๐๑๐๖ วรรณคดีกับชีวิต. (2561). เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม

2563

เข้าถึงได้จาก <http://www.mwit.ac.th/~saktong/learn4/57.pdf>

Bích Thuận. (2562). นวนิยาย “The Sorrow of War” – ผลงานวรรณกรรมยอดเยี่ยมเกี่ยวกับสงคราม

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://bit.ly/34Kl32h>

Hoàng Lão Hạc (ไม่ทราบปีเผยแพร่). Nỗi buồn chiến tranh – Hành trình đi tìm sự sống trong ký

úc ám ảnh. เข้าถึงเมื่อ 24 กันยายน 2563 เข้าถึงได้จาก [https://reviewsach.net/loi-buon-chien-](https://reviewsach.net/loi-buon-chien-tranh/)

tranh/

Nỗi buồn chiến tranh. (2562). เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2563

เข้าถึงได้จาก <https://sachvui.com/ebook/loi-buon-chien-tranh-bao-ninh.2052.html>

Nỗi buồn chiến tranh của Bảo Ninh phát hành tại Trung Quốc. (2562). เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม

2563 เข้าถึงได้จาก <https://vnexpress.net/giai-tri/loi-buon-chien-tranh-cua-bao-ninh-phat-hanh-tai-trung-quoc-3904200.html>